

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 42

XIV. Hrabalovo Kersko

Do Kerska od lehkých holek ze Žofína

Jako každý rok i letos na nás čekal před hlavním nádražím přistavený autobus a v něm usměvavý řidič, pan Tangl, který nás všechny bezpečně dovezl na již 14. ročník Hrabalova Kerska. Konečná zastávka autobusu byla u Josefského pramene, kde na nás čekala paní učitelka Jiřina Homolová. Ta na sebe pro letošní ročník vzala úlohu průvodkyně po místech, která měl pan Hrabal

rád. Zastoupila tak Honzu Řehounka, který letošní ročník musel ze zdravotních důvodů vynechat.

Počasí již od rána slibovalo pěkný den a tak i cyklojízda, která startovala v 10 hodin od bývalé hvězdárny, mohla nerušeně vyjet vstříc sbírání razítek na jednotlivých stanovištích. Letos jich bylo celkem šest - na většinu účastníky čekaly divadelní postavy,

které jim do Putovních knížek vydávaly razítka. Na startu to byly lehké holky ze Žofína, Pepin u restaurace Rybářka na jezeře v Sadské, Maryška, Francin a malý Bogan u hotelu Modrá hvězda v Sadské, myslivci s kancem u Hájenky, zahrádkáři Kersku v cíli u Lesního ateliéru Kuba. Cesta pěkně ubíhala a Helča, Alča a Danča, knihovnice a cyklistické průvodkyně, dovezly početný

Dušan Sušil v zajetí „inteligentních krasavic“ ze Žofína.

Start cyklojízdy na Zálabí.

Hraje Crossband.

Strýc Pepin vítal cyklisty u Rybářky.

Vedení pochodu se ujala pani Jiřina Homolová.

Hotel Modrá hvězda v obležení.

Zahrádkáři Kersku a razítka na zádech.

Přijeli i nejmenší vyznaváči Hrabala.

Děvčata z knihovny připravila pestrou nabídku tiskovin.

Zpívá Eva Pilarová.

peleton - letos o šedesáti účastnících, do cíle určení – k pípě s Postřížinským a dalšímu občerstvení těla i ducha.

Všichni, co vyplnili soutěžní literární test, se dostali do slosování, ovšem pouze třicet správně. Soutěžili účastníci z Plzně, Pardubic, Hradce Králové, České Lípy, Prahy, Hořic, Nového Boru, početná skupina z Boskovic a Brna, samozřejmě také z Kerska, Sadské, Lysé nad Labem, Třebestovic a Nymburka. Z toho je patrné, že nás navštívili příznivci ze všech koutů republiky, ale nejen to. Navštívili nás i hrabalovští přátelé z Polska, Maďarska a Slovenska. Máme velkou radost, že Hrabalovo Kersko je tak oblíbená akce.

Od 12 hodin nám začala hrát kapela Tojo Band, která přivítala dojíždějící cyklisty a také účastníky pochodu a doprovázela nás po celé odpoledne.

Ve 13 hodin moderátor Jaroslav Kříž s paní Janou Kubovou z Lesního ateliéru Kuba Kersko, ředitelkou Městské knihovny v Nymburce Helenou Liptákovou a ing. Jiřím Černým z Městského úřadu v Nymburce zahájili letošní program. Přivítali všechny přítomné, poděkovali sponzorům a příjemná zábava mohla začít.

Vít Špinka v divadelní inscenaci.

Hned po nich vystoupili herci z Divadelního souboru Hálek ve svojí divadelní úpravou knížky Bohumila Hrabala „Já si vzpomínám jen a jen na slunečné dny“. Ve tři čtvrtě na dvě vystoupila herečka Gabriela Vránová, která nám četbou z knížky „Básnění“ přiblížila Bohumila Hrabala jako básníka. Též nás potěšil spisovatel a literární vědec Radko Pytlík svým vyprávěním a vzpomínáním na setkání s Bohumilem Hrabalem. Ve čtvrt na tři jsme měli možnost sledovat hudební vystoupení zpěvačky Evy Pilarové, která všechny návštěvníky, bez rozdílu věku, velice nadchla. Všichni hosté dostali na památku dárky a květiny.

Pak proběhlo vyhodnocení soutěží - literárního testu a cyklojízdy - a vylosování šťastlivci dostali svoje ceny včetně Postřížinského piva. Bohužel do dalších soutěží o nejkrásnější Maryšku a nejvěrohodnějšího Pepina se nám letos nikdo nepřihlásil a tak ocenění pro Maryšku předal moderátor paní Janě Kubové a Pepiny musel zachraňovat herec Jaroslav Šturma, který tuto postavu skvěle ztvárňoval na divadle i v Kersku již několikrát.

V šestnáct hodin začala hrát nymburská folkrocková kapela Crossband, která některé účastníky rozhybala k tanci. Jako každý rok k výborné náladě přispělo nymburské Postřížinské pivo, které teklo proudem. Lidé si pochutnávali také na výborném grilovaném masíčku nebo na vyhlášených valašských

Putovní knížky měly úspěch.

frgálech. Po celý den bylo opět krásné počasí, které nám „Bohoušek“ zase objednal u literárního Pána Boha a zahrada Lesního ateliéru Kuba byla plná spokojených lidí.

O sedmnácté hodině odjížděl do Nymburka autobus, z jehož oken cestou mávali příjemně unavení účastníci cyklistům a nadšeně volali: „Tak zase napřesrok!“

Romana Pavličková

Gabriela Vránová a Radko Pytlík.

Bravo! Jen tak dál.

Vážení přátelé, chtěl bych Vám poděkovat za to, co děláte pro uchování vzpomínky na našeho Mistra a Pábitela Bohumila Hrabala. Byl jsem letos na Hrabalově Kersku poprvé a moc mě mrzí, že mám třináctiletou absenci.

Mile mne překvapilo, kolik lidí se v příjemném prostředí zahrady Lesního ateliéru sešlo, jaká tam panovala příjemná nálada a samozřejmě mne nadchl připravený program. Vzpomínky doktora Pytlíka, oduševnělá recitace paní Vránové a senzační písně Evy Pilarové, ale i ostatní vystupující, to vše zaslouží velké poděkování. A hlavně oceňuji organizátory, kteří, jak jsem se dozvěděl, to vše dělají z nadšení a bez nároku na finanční ocenění. Bravo! Jen tak dál. Je krásné, že ještě takoví lidé existují.

MUDr. Petr Balík, Praha

...a zase pocestujem do Kerska

Po štrnásťkrát sa pod kerskými borovicami u Kubů stretli priaznivci Bohumila Hrabala. Hral im Jojo band a spievala Eva Pilarová, o ktorej už kedysi dávno hovorieval môj dedo, že „hlas teda má, všetká češť“. A vystupovali Hálkovci a čapovalo sa Postřižinské pivo...

Ľudia sa dobre bavili, skrátka pohoda... Počasie bolo krásne, však ho zabezpečil pan Hrabal, „dančí klobásky“, hoci podľa Leliho pripravované v pomere „jeden daněk a jedna kráva“, chutnali...

No, a keďže nič nemôže byť bez chybičky, ľudia sa začali zberať preč o čosi skôr, ako inokedy, pretože sa chystali sledovať hokejový zápas Česko - Slovensko (vyhrali sme ho prekvapivo my, Slováci), a navyše, ďalšia kapela hrala tak hlasno, že pri stole sa už nedalo ani poriadne rozprávať...

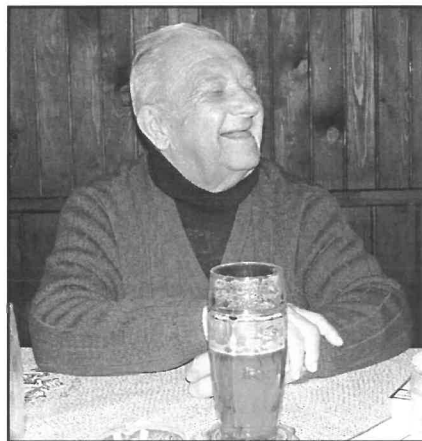
...ale inak oukej...

Dnes už na štrnásť Hrabalovo Kersko len spomínam. Ale ako povedal Novalis, často citovaný Majstrom, „spomienka je druhá prítomnosť“, a tak som v Kersku hocikedy, keď mi príde na myseľ, a to je často. Je v tom trochu nostalgie, zrnko smútku, ale hlavne veľa radosti a príjemného pokoja v duši.

Moje spomienky súvisiace s Kerskom a predovšetkým s Bohumilom Hrabalom, sú takpovediac širokospektrálne. Pokúsím sa ich rozobrať v inom texte, tu by som chcel iba naznačiť ich hĺbku a intenzitu, ktorá mi spôsobuje mnohé potešenia.

Významné miesto v mojich hrabalovských spomienkach si v predvečer tohtoročného „Kerska“ už navždy vydobyli legendárny Leli (Jirka Fiala) a veľmi príjemný parťák Zdeněk Eliáš. Strávil som s nimi dva večery v Domečku a nadšene počúval príval historiek, ktorými títo páni oblažovali moju dušu. A hlavne, bola veľká sranda.

Pilo sa pivo, samozrejme pri stole miestnych štamgastov, rozprávalo, a rozprávalo, a rozprávalo... „Byly to takové besedy, na kterých hovorem se člověk adaptuje ze stresových denních situací...“, pravdaže, hovorili hlavne slávni pamätníci a ja som sa stíhal zapájať väčšinou len doplňujúcimi otázkami, prípadne krátkymi odpoveďami na otázky niektorých host'ov, ktorí

Jiří Fiala – legendární Leli.

si prisadli iba na chvíľu, na večeru a jedno pivo, o Košiciach v ktorých žijem, a ktoré oni kedysi pracovne navštívili. A zase bol na programe Bohumil Hrabal. Bogan. Strejček.

Keďže verím, že spomínanie je vlastne transcendentné prepojenie prítomnosti s minulosťou, že je to taký duchovný most s obojsmernou premávkou, Bohumil Hrabal bol vlastne s nami v Domečku. Určite sa musel chechtať nad brilantnými interpretáciami ním vytvorených situácií a udalostí, z ktorých mnohé sa odohrá-

vali priamo v tomto pozoruhodnom lokále. Leli so Zdeňkom mi boli svojráznymi prednášateľmi a zároveň konzultantmi preberanej témy a Domeček sa mi stal posluchárňou „maličké univerzity vprostred ukričenej hospody“, kde pod dojomom piva som počúval príbehy. Teda nie „bláboly“ či „žvásty“. Počúval som hospodské historky a dostával univerzitné vzdelanie. A mne ostalo akurát napísať diplomovku.

Korunu všetkému nasadila cesta z hospody po slávnej betónke, ktorou som pod hviezdou oblohou kráčal spolu s kamarátkou a mojou kerskou „spojkou“ Magdou Křehnáčovou a Jirkom Eliášom, tlačiacim obligátny bicykel. Počúval som príbeh, ako raz pri návšteve Kerska Susanne Roth nechcela veriť, že chlapi naozaj padali z bicyklov do priekopy, a tak jej to názorne predviedli. Ja som to po Jirkovi nechcel, ale aj tak som mal ten obraz rovno pred očami.

Pri počúvaní pamätníkov som si nič nezapisoval, tobôž nenahrával, len som sa bezstarostne, hoci možno aj treštuhodne, nechával unášať prúdom slov Leliho a Zdeňka. Uvedomoval som si, že veľa vecí zabudnem, nevraviac o problémoch s neskorším citovaním, ale pre mňa viac znamenali tie neopakovateľné chvíle, ten pocit, že som „pri tom“. A potom, pre mňa je vôbec dôležitejšia hudba slov, melódia ľudského hovoru a ňou dotváraná atmosféra miesta. To je pre mňa viac, ako konkrétne informácie, fakty.

„Ich fahre nach Kersko“! Pre mňa je táto legendárna veta Viktorie Freie z Ostře sledovaných vlakov predovšetkým metaforou pre krásne, bezpečné miesto, útočisko nespokojných a nešťastných duší, oázou pokoja na tomto svete. A preto zase pocestujem do Kerska.

Peter Pačaj

Nová kniha (i s Hrabalem)

Člen Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Honza Řehounek přichází opět s novou knihou. Tentokrát není, jako ta předchozí, věnovaná přímo Bohumilu Hrabalovi, nicméně v ní příslušnou kapitolu o našem Mistrovi čtenář najde. A ještě kapitolu o Hrabalově vile, o nymburském Postřižinském pivovaru i Hrabalovu črtu Můj pivovárek.

„Jde o „knihu mého života“,“ říká o ní autor. „Podklady pro ni jsem sbíral vlastně po celý svůj život a vlastní práce na přípravě a realizaci knihy mi trvala několik let.“

„Je to dílo naprosto mimořádné, nevím o podobném na českém knižním trhu. Autor v něm spojil historická fakta se čtivým vyprávěním. Styl a forma knihy vychází z psychologie dnešního čtenáře, který dává přednost kratším textům. V nich pak Řehounek nezapře zkušeného novináře a také výborného spisovatele,“ domnívá se literární historik PhDr. Jaroslav Rejmond.

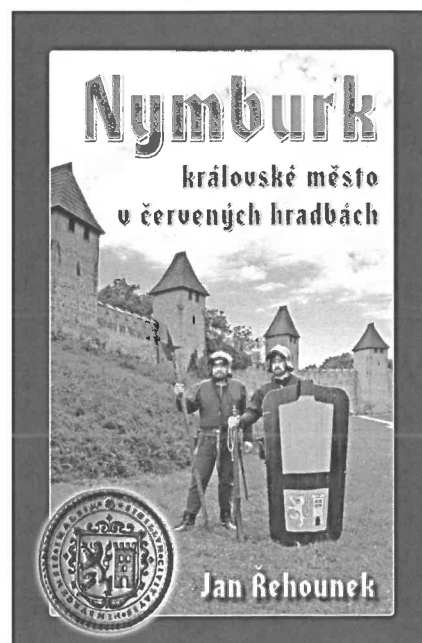
Autor si nedělal ambice předložit knihu odbornou. Je napsaná tak, aby si ji mohl se zájmem přečíst úplně každý. Krátké odstavce čtenáře provedou v časové ose,

s „odsokoy“ k souvislostem, historií města od pravěku po současnost. Pro přehlednost a srozumitelnost je text členěn do následujících kapitol: Příběhy tvořící dějiny města, Architektonické a umělecké památky, Nymburské osobnosti, Nymburské spolky a korporace, Kdo je kdo, Nymburk v české literatuře, Nymburk v lidové písni a slovesnosti, Nymburk ve filmu, Firmy a podnikání, Kulturní akce a festivaly, Pověsti a vyprávění.

Knihou má dvě stě čtyřicet stran a obsahuje čtyři stovky dokumentárních, převážně historických fotografií, starých map a vzácných archivních dokumentů.

Autorovým přáním je, aby kniha oslovila nejen Nymburáky, ale i co nejširší okruh čtenářů. „Chtěl bych také, aby se stala jakýmsi spojovacím můstkem mezi současným Nymburkem a lidmi, kteří mají k němu vztah, kteří se tu narodili či žili a osud je zavál do všech koutů světa.“

Knihu je možné si objednat na adrese: jan.rehounek@seznam.cz. Více informací o autorovi i knize najdete na www.rehounek-kaplanka.webnode.cz.

Honza Mandelík
(honza.mandelik@seznam.cz)

Stálá výstava připomíná Bohumila Hrabala

Muzeum cukrovarnictví, lihovarnictví, řepařství a Města Dobrovice ožilo v neděli 26. února kulturním odpolednem. Nejprve zde došlo k otevření stálé tematické expozice, která připomíná Bohumila Hrabala.

Známy spisovatel totiž v roce 1944 shodou okolností nějakou dobu sloužil v místní železniční stanici jako adept na výpravčího. Ještě před tím však absolvoval odborný kurs v Hradci Králové. Autor mnoha povídek a románů se jak v Dobrovice, tak i ve stanici v Kostomlatech inspiroval několika postavami a příběhy, které později zapracoval do svého známého díla *Ostře sledované vlaky*. Na přípravě dobrovické výstavy se významně podílel Václav Pokorný, výpravčí místní železniční stanice a člen nymburského Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, vše v úzké spolupráci se spisovatelem Janem Řehoučkem.

Po vernisáži následovala beseda s publicistou Tomášem Mazalem, autorem několika knih o Bohumilu Hrabalovi a aktivním hrabalovským režisérem Ivo Krobotem. Ten už v roce 1981 připravil v pražském Činoherním klubu dramaturgii *Něžného barbara*. Potom se k Hrabalovi mnohokrát vracel a naposledy je podepsán pod *Ostře sledovanými vlaky* v mladoboleslavském divadle. O besedu projevilo zájem asi osmdesát nadšenců a doplňovaly ji filmové záběry z nejzajímavějších scén zmíněné inscenace.

„Hrabal vlastně nikdy nenapsal žádný dramatický text, ale jeho příběhy jsou natolik působivé a vzrušující, že lákají a vybízí k dalšímu zpracování mnoho tvůrců. A skutečně nejen u nás. Například velice dobře mu rozumějí v Polsku a Maďarsku. Hrabalovské náměty jsou zkrátka věčné,“ uvedl při besedě Ivo Krobot. Příjemné vyprávění stylově doplňovala místní hudební skupina *Staroměstský šraml*.

Tomáš Mazal připomněl, že Hrabalovo dílo je stále překládáno do mnoha jazyků. Ale například *Ostře sledované vlaky* zatím nebyly přeloženy do ruštiny. Důvodem je téma, které se podle názorů některých oficiálních míst neshlazuje s významem Velké vlastenecké války.

I další řeč se často stáčela právě na *Ostře sledované vlaky*. „Protektorátnímu příběhu předcházely povídky *Kain* a *Fádní stanice*, ale také próza s názvem *Dům*, který se osvědčil bleskem. Na jejich základě teprve pak vznikly *Ostře sledované vlaky*. Právě tady dokázal Hrabal zkrotit své výbušné vypravěčství do ukázněného tvaru novely. Také díky tomu se vlaky dočkaly zfilmování a jak známo, je to veice úspěšný oscarový snímek,“ uvedl publicista Tomáš Mazal.

Ivo Krobot zájemcům také představil Hrabalovy unikátní publikace, které kdysi vydala Jazvová sekce a nakladatelství *Sixty-Eight Publishers* Zdeny a Josefa Škvoreckých v kanadském Torontu.

Ještě zbývá dodat, že dobrovické setkání písemně pozdravil známý filmový režisér Jiří Menzel. **Milan Čejka**

Dvoustrana časopisu Xantypa.

Kde se co šustlo

* Prvního července 2011 vydala ČTK zprávu, že se bourá Hrabalem proslavený Automat Svět v Libni. Údajně ho nahradí replika. „Boční přístavek musí majitel v rámci rekonstrukce nahradit věrnou kopií,“ prohlásil radní Prahy 8 Matěj Fichtner. Majitel objektu italský podnikatel Antonio Crispino plánuje v Paláci Svět opravit byty a vytvořit administrativní prostory.

* V Malé galerii Středočeské vědecké knihovny v Kladně se od 5. dubna do 15. května 2012 uskutečnila výstava Bohumil Hrabal: Krásná Poldi a jiná setkání (exponáty ze sbírky Tomáše Mazala, Vlastivědného muzea v Nymburce a knihovního fondu SVK Kladno). V jejím rámci proběhla 11. dubna přednáška Tomáše Mazala na téma výstavy.

* V kulturně – společenském měsíčníku Xantypa z července 2012 vyšel na čtyřech stranách článek Pavla Fojtíka a Jana Řehoučka Hrabalovo městečko, kde se nezastavil čas, doprovázený osmi fotografiemi. Autoři v něm popisují životní pouť spisovatele s vysvětlením jeho vztahu ke Kersku a k Nymburku.

Na následujících stranách je pak reportáž o pražské výstavě irského malíře Francise Bacona spojené s texty Bohumila Hrabala.

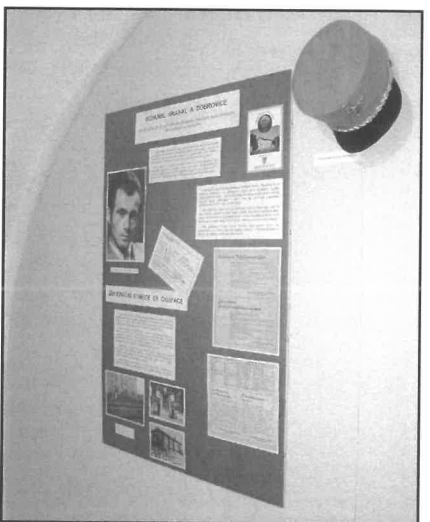
* Pokud sháníte nějakou knihu Bohumila Hrabala, pak na internetu vyhledejte stránky www.antikvariatiD.cz. Nabízí celkem 299 Hrabalových titulů. Nejlacnější koupíte za 30 Kč, ale v nabídce jsou i lahůdky: *Pábitel (Mladá fronta, 1964)* za 700 Kč, *Perlička na dně (Československý spisovatel, 1964)* za 600 Kč, *Proluky (Sixty Eight Toronto, 1986)* za 900 Kč, *Ostře sledované vlaky (Československý spisovatel, 1970)* za 800 Kč, *Harlekýnovy milióny (exil. reprint Kolín nad Rýnem)* za 800 Kč, *Pábitel (Mladá fronta, 1964)* za 600 Kč. Anebo si můžete objednat *Ostře sledované vlaky* s podpisem autora (Československý spiso-

vatel, 1980) za 1 500 Kč (stejná bez podpisu je k máni za tři stovky).

* Divadlo Zdrhovadlo Klášterec nad Ohří uvádí Hrabalovu Příliš hluchou samotu. V dramaturgii a režii Václava Poldy a v podání Jana Miloty s ní 25. března 2012 hostovalo i v Činoherním klubu v Praze.

* Nymburské pivo bodovalo v soutěži Pivo České republiky 2012 v Českých Budějovicích: 1. místo v kategorii Nealkoholické pivo – Postřižinské Střízlík, 2. místo v kategorii Světly ležák 11% - Postřižinské pivo Jedenáctka, 2. místo v kategorii Polotmavé pivo - Něžný Barbar, 2. místo v kategorii Novinářské pivo - Něžný Barbar, 3. místo v kategorii Tmavý ležák - Postřižinské tmavé.

* Hrabalovo Kersko se objevuje i v politice. Místopředsdkyně Poslanecké sněmovny Kateřina Klasanová podala trestní oznámení na vedení státního podniku Lesy České republiky pro několikánásobné porušení zákona. Mezi mnoha kauzami figurují převody pozemků v „Hrabalově“ rekreační lokalitě Kersko.

Z dobrovické expozice.

Další knížka Petera Pačaje

Náš slovenský přítel a člen Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Peter Pačaj přivezl na Hrabalovo Kersko pro literární kabinet Městské knihovny v Nymburce další svazek svých vyznání velkému pábiteli „Listy pánu Hrabalovi: Košice – Kersko 2012“ s názvem „Viete Majstre...“

Na titulní stranu se nechal autor vyfotografovat, kterak mačká jedno tlačítko klávesnice psacího stroje Perkeo na Hrabalově zdi v Libni. Je to symbolické, neboť právě této zdi věnoval jednu kapitolu své knížky:

„Bol som na mieste, kde stával dom, nazývaný podľa jeho majiteľa u Fialů, v zadnom dvore ktorého ste si prenajali bývalú kovácku dielňu a šťastne v nej prežili dvadsaťštyri rokov.“

Dnes je tam na mieste domov jedna mohutná stena, odporný múr, nad ktorým je parkovisko na námestí Bohumila Hrabala (sic!) a pod ním stanica metra Palmovka. Samotný múr, tzv. Hrabalova zeď, je svojráznym pamätníkom pripomínajúcim Váš libeňský pobyt. Sú na ňom úryvky textov napísaných na Hrázi Věčnosti, Vaše portréty, Vaše mačky i Váš povestný písací stroj bez „háčků a čárek“, tá „zkrumplovaná atomová šrajbmašina“ značky Perkeo. A tak tá lomená stena v délke niekoľkých desiatok metrov nesie na svojej členitej ploche zaujímavu výtvarne spracovanú spomienku na Vaše najšťastnejšie tvorivé i životné obdobie, pretože podľa Vašich vlastných slov tie časy, keď ste viedli nekonečné rozhovory s priateľmi, pili k tomu kvantá piva a cítili sa absolútne slobodne aj v situácii bezmála výnimočného stavu, sa už neskôr nikdy nevrátili.

Áno, začali Vám vychádzať knížky, prišla sláva, ocenenia, peniaze (viem, že ste na tieto veci, s prepáčením, sráli), ale Hráz Věčnosti už nikdy nič nedokázalo nahradiť...“

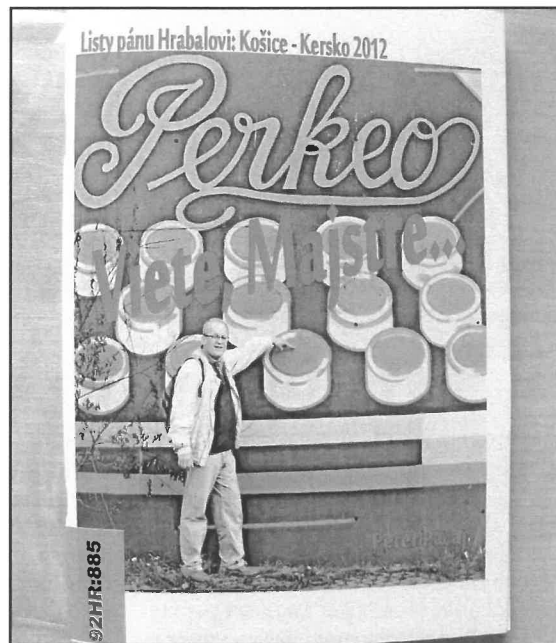
To je ukážka z Listu číslo 2: Na Hrázi Věčnosti. V ďalších šestnácti imaginárnych dopisoch se opět, jako ve svých předchozích knížkách (Libeň, Kersko, nebo je blízko /2010/, Ani deň bez Hrabala /2010/, Viete, Majstre... /2011/), vyznává z lásky k Hrabalovu dílu, hledá souvislosti mezi jeho texty a svým pohledem na život, filosofii, literaturu, běh času, jenž je Hrabalem do značné míry ovlivněn, definuje Hrabala jako člověka i jako spisovatele ze svého pohledu, hledá nadčasovost jeho tvorby, ale také s Hrabalem polemizuje.

K zajímavému a čtivě napsanému textu mám jedinou výhradu. Měl končit závěrem Listu číslo 16:

„Napísali ste všetko, čo ste chceli, a to je veľké šťastie pre spisovateľa. Stali ste sa nielen jedným z najlepších spisovateľov 20. storočia doma, ale i na svete. Boli ste obdivovaným, váženým, ale tiež osočovaným i nenávideným. Ale to všetko patrí k životu. Vy ste to tak aj brali. A obstáli ste v tom svojom bohatom a dlhom živote so čťou.“

Nebolo to ľahké, mnohí to nedokázali. Mnohí však takisto nedokázali dosiahnuť na literárnu métu, ktorú ste si Vy strčili do vrecka a... išli na pivo.“

Vlastně mám ještě na závěr jednu výtku k autorovi. Ačkoliv knížku vydal vlastním nákladem, přeci jen by neměla postrádat ti-

ráž a v ní by měl být uvedený kontakt, aby si případní další zájemci mohli u něho knížku objednat. Takže to činím za něj. E-mail Petera Pačaje je: petko54@gmail.com nebo pacaj.peter@seznam.cz. **Honza Řehounek**

Dva géniové

Pod sloganem „Kdyby byl Bohumil Hrabal malíř, maloval by jako Francis Bacon. Kdyby byl Francis Bacon spisovatel, psal by jako Bohumil Hrabal.“ uspořádaly od 18. května do 22. července 2012 GATE - Galerie a informační centrum, Středočeská turistická a informační služba a Vernon Gallery v galerii GATE v Huso-

vě ulici v Praze výstavu „Francis Bacon & Bohumil Hrabal / 2 géniové“.

Výstava vůbec poprvé v historii propojila dílo Francise Bacona s texty Bohumila Hrabala a dokázala tak, že ačkoli se oba umělci nikdy nepotkali, měli mnoho společného.

„Oba se nacházeli v jakési kleci, v určité uzavřenosti. Hrabal v komunistickém režimu, Bacon trpěl kvůli svému homosexuálnímu zaměření, které musel tajit před svou rodinou a společností, jelikož v době, kdy žil, bylo toto téma tabu,“ vysvětluje toto spojení Monika Burian Jourdan, ředitelka Vernon Gallery.

Díky této výstavě měli návštěvníci vůbec poprvé v historii České republiky možnost shlédnout ucelené

pětatřicet velkoformátových kreseb a několik obrazů od světového figurativního malíře Francise Bacona. Vedle obrazů byly nainstalované cedule s vybranými texty Bohumila Hrabala. V rámci výstavy byla uvedena divadelní hra, která oba umělce propojila a předvedla jejich dialog přímo na jevišti. Autorkou hry je slavná italská básnířka a prozaička Maria Gloria Grifoni, která do italštiny přeložila Hrabalovu knihu Bambino di Praga a která se s umělcem osobně setkala. Maria Gloria Grifoni pracovala ve hře s osudy Francise Bacona a Bohumila Hrabala a sepsala dialog mezi malířem a básníkem, kteří, ačkoli se nikdy nepotkali, přesto si byli tolik podobní.

V samostatném sálku byl průběžně promítán dokumentární film o Hrabalovi. Nebyl sice moc technicky kvalitní, ale je v něm autenticky zachycena atmosféra jeho pracovny, tehdejší podoba chaty a setkání v Hájece.

Domnívám se však, že výstavu mnoho lidí nevidělo. Byla sice krásně nainstalovaná, Baconovy obrazy jsou fascinující, ale stošedesátikorunové vstupné zřejmě zájemce odrazovalo. Strávil jsem na výstavě skoro hodinu – úplně sám. **Jan Řehounek**

Tři vzpomínky Vojtěcha Kladívka

Úřední přeložení

Byla to doba, kdy Bohumil Hrabal nebyl ještě slavným spisovatelem a začínal u mne svou kariéru u Československých drah. Hitler chystal přepadení Polska a my jsme byli ostrůvek mladých lidí, kteří v těch chaotických časech museli žít. A tak jsme si zpestřovali práci u železnice vymýšlením různých legráček – a jednou z obětí se měl stát i Bogan.

Přidělil jsem Bohumila do telegrafu, aby vnikl do tajů Morzeovy abecedy, protože to jako budoucí výpravčí bude potřebovat: a musím přiznat, jemu to šlo znamenitě. Za krátký čas slušně „hrál“ i četl. A to byla ta pravá chvíle, aby se mohl stát obětí mystifikace.

K této lumpárničce se propůjčil pan Vorlíček, starší pán, telegrafista, který dokázal rozpojováním drátů telegrafního vedení napsat morzeovkou jakoukoli depeši. A tak se stalo, že když seděl Bogan u telegrafního aparátu, začala se na něm vyťukávat nymburská značka NBK - . - . - . - . - . ovšem nikoliv z hradecké direkce, ale od vedlejšího stolu, nekalou činností pana Vorlíčka.

Bogan spustil stroj a ke svému údivu četl: S OKAMZITOU PLATNOSTI PREKLADAME P TECKA BOHUMILA HRABALA DO STANICE HRADECKRALOVE TECKA ODESILATEL REDITELSTVI DRAH V HRADCI KRALOVE PODPIS DR STARY KONEC PRACE.

To vám bylo náhle „zavísti“ a že tak mladý a za tak krátkou dobu a do takové velké stanice! Za to štěstí zaplatil samozřejmě přeloženec nějaké to pití. Druhý den přišla jako sprcha depeše (samozřejmě taky od pana Vorlíčka), že se přeložení ruší. Bogan našťastí uměl nejen legrácky dělat, ale dovedl je i přijímat. A zapili jsme to zas...

Reprezentační boty

Svého času jsem byl i jednatelem fotbalového oddílu Polaban (později Lokomotiva) Nymburk. Hrál se tenkrát druhá liga, návštěvy byly několikatisícové, po válce se prostě lidé chtěli a uměli bavit.

Pochopitelně jsme se snažili získat co nejkvalitnější hráče, kterým navíc mohla být nabídnuta i slušně placená místa. Jednou z posil byl též Václav U., který tak získal i místo plánovatele u Návěstní správy Nymburk.

Krátce po jeho nástupu se mě jiný zaměstnanec Návěstní správy, který byl rovněž členem fotbalového výboru, přišel zeptat, co bylo na schůzi. Po pravdě jsem mu řekl, že do půlnoci se jen tak kecalo a pak jsme do dvou obsazovali zápasy. „Jo a Pepíkovi Pajkrtovi necháme udělat kopačky!“ Tento Nymburák a fotbalový internacionál ze Slávie měl totiž nezvykle malou nohu, na kterou byl problém sehnat odpovídající sportovní obuv.

Tento rozhovor zaslechl Bohumil Hrabal a neměl nic lepšího na práci, než zajít za výše zmíněným fotbalovým talentem Václavem U. a říci mu, že slyšel, že dostane taky nové kopačky. A odešel. Václav hned běžel za mnou, jestli je to pravda. „Ty nic nedostaneš, to jen Pajkrť,“ děl jsem po pravdě. On však trval na svém a že mu to prý prozradil Hrabal. Abych měl pokoj, tak jsem mu řekl: „No když to říkal Bogan, tak to taky jedny dostaneš!“ a považoval jsem celou záležitost za uzavřenou.

Jenže druhý den za mnou přišel znovu a kdy prý ty boty budou, že by je potřeboval hned. Tu jsem zjistil, že spolkl hozenou udičku, jak se říká, i s navijákem, nic netuší, a tak jsem mu sdělil, že jako reprezentant dostane samozřejmě boty speciální, a to reprezentativní. A zase jsem si myslel, že mu to snad dojde.

Kdepak, nedošlo. A že prý by si ty boty vzal už na zápas do Brna, abych to nějak urychlil. Zatracenej Hrabal, napadlo mě, ale musel jsem si poradit sám. Poslal jsem tedy milého Vaška do Hospodářského oddílu železniční stanice, kde pracoval velice přísný a hrůzu budící pan Štěpánek, můj dobrý známý. Ledva Vašek radostně odešel s potvrzením a s razítkem klubu, zavolal jsem narychlo panu Štěpánkovi, jaké překvapení ho čeká. Vzal to sportovně a pak mi vyprávěl...

Nejprve se Vaška přísně zeptal, jestli má „bumáčku“. Pak ho nechal hodinu čekat a tvářil se důležitě a vytíženě. Když už se netrpělivý fotbalista asi popáté nesměle ptal, kdy že dostane nové reprezentační boty, nařídil pan Štěpánek autoritativně pomocníkovi, aby přinesl boty. Ten byl o všem též informován, za chvíli přišel s velkou krabicí a že prý se boty musí odzkoušet.

Byly to však boty rybářské, protože v tu dobu se stavělo seřaďovací nádraží, všude

tam bylo plno vody a dělníci je fasovali. Věnda tím byl velice šokován a říkal, že to je asi omyl, že on má dostat boty reprezentační. Tak mu pan Štěpánek velkoryse oznámil, že právě tyto boty jsou na reprezentaci nejhodnější. Dostalo se mu však rozrušeného odmítnutí, neboť Václav už tušil, že se stal obětí legrace. A nejzajímavější na tom bylo, že pak vynadal mě a nikoli Hrabalovi, který to všechno vlastně spískal. No, vynadal... když šel okolo mého stolu, tak koutkem úst ucedil: „Svině!“

Pozdní lásky

Do Nymburka přidělili na úsek návštěvního mistra pana M., staršího to pána, který neměl daleko do penze. Krasavec žádný nebyl, ale zato měl rád mladá děvčata a ta na něj kupodivu, jak se říká, letěla.

Stěžoval si však, že v poslední době to s jeho pomocí nevypadá nejlíp. Abych ho potěšil, řekl jsem mu, že v Praze je speciální obchod, kde prodávají povzbuzující pilulky. Projevil zájem, a tak jsem je přivezl. Velmi si je pochvaloval, takže jsem se stal jeho trvalým dodavatelem. Pilulky se měly brát jen po jedné a v obchodě mi říkali, že já, takový mladý, přece podobné věci nepotřebuji. Vysvětlil jsem, že je to pro jednoho staršího pána. Jestli mi ale věřili, nevím.

Když jsem jednu z dávek pro pana M. přinesl, řekl mi Bogan, že jeho strýc Pepin užívá projímadlo značky Darmol (tehdejší reklamní slogan firmy Hladík hlásal: Máš-li bol, vem Darmol! /pozn. redakce/), jehož pilulky jsou k nerozeznání od těch povzbuzujících. A jestli by to nešlo vyměnit, že by jako byla „sranda“. A taky že byla! Byť až mrazila.

M. si přivedl mladou a krásnou dívku, aby s ní strávil večer příjemné chvíle. Když jsme druhý den vyzvídali, jaké že to bylo, dozvěděli jsme se, že

tentokrát ne.

„Ony ty pilulky na mě v poslední době moc nepůsobily, tak jsem si vzal pro jistotu tři. No, poslal jsem se, hoši, a ona, než odešla, tak mi stačila ještě vynadat, že jsem vejta.“

Po této blamáži už jsem kuličky pro pana M. nekupoval. Na Žižkově přišli o zákazníka a zmíněná dívka nejspíš o iluze.

V roce 1999 napsal pan Vojtěch Kladívko st. tři vzpomínky na službu s Bohumilem Hrabalem, které vyšly v týdeníku Železničář (49 – 50, 16. - 23. prosince 1999) a nyní jsme je přetiskli.

Pan Kladívko nastoupil k Československým drahám v roce 1937 v železniční stanici Rozsochatec jako výpravčí, posléze pracoval v železniční stanici Nymburk na úseku sdělovací techniky. Jeho syn, Vojtěch Kladívko ml., rovněž železničář, modernizoval několik ročníků Hrabalova Kerska.

Polský pohled na Hrabala

V Časopisu Host z března 2012 vyšel rozhovor z polským publicistou Wojciechem Solińským s názvem O Hrabalovi v Polsku... i o jiném.

Přetiskujeme první tři odstavce, které vás určitě pobídnou k tomu, abyste si časopis vypůjčili třeba v knihovně a přečetli si ho celý.

Čím to, že si Poláci tak oblíbili Bohumila Hrabala, a to především v letech osmdesátých?

Množství polských překladů Bohumila Hrabala, které doprovázejí „čtenářské návody“ to zcela potvrzuje. Žádná jiná dekáda v Polsku na Hrabala tak bohatá nebyla. Osmdesátá léta jsou z hlediska hrabalovské recepce charakteristická především tím, že

právě tehdy začíná svého druhu válka mezi oficiálním literárním a literárněkritickým oběhem a živelně se rozvíjejícím oběhem neoficiálním, „podzemním“. Nutno říct, že Hrabal v té době neměl svého stabilního vydavatele. „Hrabalovská“ osmdesátá léta začala v roce 1978, kdy po několikateleté vydavatelské přestávce byla vydána Příliš hlučná samota, a to v Nezávislém nakladatelství (Niezależna Oficyna Wydawnicza). V oficiálním oběhu vycházejí postupně Postřižiny (Varšava 1980), Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet (Krakov 1981), Slavnosti sněženek (Katovice 1981), Krasosmutnění (Varšava 1983), Pábitel a jiné příběhy (Katovice 1983), Harlekynovy milióny (Varšava 1985). V letech 1985 a 1986 jsou publikovány ve druhém a třetím vydání Ostře sledované vlaky a v nezávislém oběhu vycházejí dvě vydání románu Obsluhoval jsem anglického krále (Vratislav 1987 a Lublin 1988). Tomu prvnímu vydání by se měla věnovat pozornost, neboť jde o aktivitu Polsko-české solidarity. Byla jednou z knih souboru československé literatury. V neoficiálním oběhu, ale již bez konspiračních forem distribuce, vyšla v roce 1989 trilogie Proluky, Svatby v domě a Vita nuova.

Takže je vidět, že vydavatelský soubor o Hrabala probíhal jak u nás, tak i u vás. U nás vycházel v exilu, polooficiálním oběhu (Jazzová sekce), „legální“ samizdatu, divokém samizdatu (sám jsem v ho v té době také opisoval), jakož i v oficiálních nakladatelstvích. Máte po ruce přesné údaje za danou dobu?

Dohromady lze u Hrabala od roku 1980 do roku 1990 zaznamenat 72 bibliografických položek (knihy a tištěné publikace); 14 jich bylo vydáno v nezávislém oběhu. V té době vyšlo v polském tisku 126 „čtenářských návodů“ různého druhu (recenzi a jiných textů doprovázejících překlady jeho děl).

Jak Poláci Hrabala četli? Čeho si na něm cenili především?

Pro Poláky byl Hrabal objevem především kvůli svému způsobu vidění světa. Dilo, které mělo největší vliv, byly Ostře sledované vlaky, rovněž ve filmové podobě. Ironie, surrealismus, groteska, ale také hluboký humanismus a obyčejné lidské hrdinství v tomto vyprávění na téma okupační reality; např. dědeček hlavního hrdiny zadržující německé tanky silou vůle; příjemně klidná, romantické stafáže zbavená, a přesto hrdinská cesta Miloše Hrmy k jeho druhému (v dané chvíli definitivnímu) pokusu o smrt; ve filmové verzi navíc umocněná pohledem na vztyčený semafor jako symbol podařené sexuální iniciace – to všechno nás nutilo dívat se jinak ne pouze na naše jižní sousedy, ale především na nás samotné.

Hrabal často opakoval, že ho popularita jeho děl v Maďarsku a v Polsku překvapuje. Nemohu odpovídat za Maďary, ale Poláci Vlaky... četli, abych tak řekl, velmi osobně a specificky alla polacca, tedy i proti sobě. Příliš hlučná samota a Obsluhoval jsem anglického krále nám daly možnost si všimnout, že neotesaný, pivní světo(po)d(h)led jeho hrdinů maskuje hlubokou znalost člověka, vyplývající často z tragických zkušeností, současně však ukrývá obrovské, třebaže neakademické, filozofické vzdělání, která tyto prózy oživuje. Pokud se odvoláme na Mikuláše Kusánského, jednoho z oblíbených Hrabalových filozofů, tak se dá říct, že Hrabalovi hrdinové se prezentují jako hloupi mudrcové, nikdy ale ne jako mudrlanti, možná tak ještě jako plebejští baronové Prášilové.

(Wojciech Soliński navštívil Nymburk a expozici Bohumila Hrabala v muzeu v roce 2007. V Literárním kabinetu B. H. v knihovně jsou k dispozici některé jeho publicistické práce o Hrabalovi.)

Zemřel Ivo Tretera

V sobotu 7. ledna zemřel ve věku 78 let profesor filozofie Ivo Tretera, jeden z posledních přátel Bohumila Hrabala.

O jeho knize Vzpomínky na Bohumila Hrabala a na život vůbec, která je částečně i jeho životopisem, jsme psali v Nymburském pábiteli č. 39.

Ivo Tretera se narodil v roce 1933 v Praze. Po studii nastoupil na katedru filozofie UK, kde vyučoval hlavně teorii poznání a dějiny filozofie. V letech 1966–1967 absolvoval postgraduál na univerzitách v Nancy a Paříži. V době normalizace měl omezenou možnost publikovat i vyučovat a po úplném zákazu výkonu povolání byl nuceně odsunut do archivu Univerzity Karlovy. Po listopadu 1989 se však na FF UK vrátil a postupně se stal docentem a profesorem dějin filozofie.

Poslední rozloučení s Ivo Treterou se uskutečnilo v pátek 13. ledna ve 14 hodin ve velké obřadní síni strašnického krematoria.

Den Postřižinského piva

V sobotu 16. června se opět konal Den Postřižinského piva v areálu nymburského pivovaru. Celý den svázel návštěvníky parní vlak, dopoledne si mohli prohlédnout všechny provozy, byly připraveny soutěže pro děti i dospělé, na scéně u stáčírny probíhal doprovodný kulturní program. V něm vystoupili No Name a Dalibor Janda, CrossBand, Abba revival, Postřižinský country expres, Pohoda či zpívající moderátorka celého odpoledne Heidi Janků.

Počasí vyšlo, bylo až veliké horko, což bylo pro pořadající pivovar samozřejmě dobré – pivo teklo proudem. Mnozí návštěvníci, jichž se sešlo tolik, že nebylo, jak se říká, kam plivnout, to neustáli, ale naštěstí si měli kam sednout či lehnout do stínu. Všichni se ale báječně bavili a užívali si to.

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábitel. Registrace: MK ČR E 1088777. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel. 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všeclapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Kateřina Kvízová, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel. 603 415 060, www.kviz.cz, e-mail: kviz@nymburk.cz. Tisk: Bofitisk s.r.o., Potoční ul., 288 02 Nymburk, tel. 737 419 930. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 200 ks.